

УПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

В. Д. ЛУК'ЯНЕЦЬ

(Полтавський нафтовий геологорозвідувальний технікум ПолтНТУ);

О. М. ЗОТОВА

(Полтавський нафтовий геологорозвідувальний технікум ПолтНТУ,

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»)

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність впровадження інформаційних систем в управлінні персоналом вищих навчальних закладів України. Визначено цілі та функції впровадження інформаційних систем в управлінні персоналом.

Ключові слова: інформаційні системи управління, інформаційно-аналітичне забезпечення, персонал, вищий навчальний заклад, персонал вищого навчального закладу.

Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні характеризується інтеграцією в освітній процес країн Європи, що зумовило удосконалення навчально-освітнього процесу, пошук нового в теорії та практиці навчання і виховання студентів. Цим процесом потрібно управляти, використовуючи інноваційні технології для вдосконалення професійної підготовки студентів у вищих навчальних закладах.

Завдяки політиці українського уряду на початку ХХІ ст., зокрема приєднання до Болонського процесу, були визначені реформаторські кроки України до європейської інтеграції у сфері вищої освіти. Участь національної вищої школи в освітнянських перетвореннях має бути спрямована на її перспективний розвиток і набуття нових європейських ознак.

У сучасних умовах перед вищими навчальними закладами (ВНЗ) постали важливі завдання, серед яких є модернізація державної системи контролю якості підготовки фахівців; створення внутрішньовузівської системи управління якістю навчання; розробка нових форм документації; створення навчально-методичного забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців; модернізація схеми

фінансування; залучення студентів у процес управління навчально-виховним процесом [5].

Реформування системи вищої освіти в Україні відбувається в умовах постійного зростання обсягу інформації, збільшення кількості навчальних дисциплін при незмінних строках навчання у ВНЗ, тоді як основним завданням професійної освіти залишається підготовка висококваліфікованого спеціаліста, готового до професійного росту, здатного до самоосвіти та самовдосконалення.

Проблеми управління персоналом у вищих навчальних закладах досліджували у своїх працях О. А. Грішнова, А. М. Колот, Т. А. Костишина, Е. М. Лібанова, Г. С. Лопушняк, І. Л. Петрова та інші. Незважаючи на суттєві досягнення у цьому напрямі, залишаються актуальними питання впровадження інформаційних систем в управлінні персоналом вищих навчальних закладів України.

Метою статті є дослідження особливостей впровадження та визначення цілей і функцій інформаційних систем управління персоналом вищих навчальних закладів України.

Однією із важливих функцій органів управління будь-якої соціальної системи є інформаційне забезпечення її діяльності, яка спрямова-

на на створення, організацію функціонування та вдосконалення інформаційно-аналітичних процесів, що сприяють успішному виконанню завдань управління.

Практика управління ВНЗ переконливо свідчить не тільки про вагому, а в багатьох випадках і пріоритетну роль, системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління навчальним закладом як ланки, що значно зумовлює ефективність роботи всієї системи освіти.

Інформаційно-аналітичне забезпечення управління в сучасних умовах є комплексом організаційних, правових, технічних і технологічних заходів, засобів і методів, які забезпечують у процесі управління і функціонування системи інформаційні зв'язки її елементів шляхом оптимальної організації інформаційних масивів баз даних і знань [2].

Існуючі підходи підвищення ефективності діяльності ВНЗ можуть і повинні базуватися на сучасних інформаційних технологіях. Загалом, не можна визначити основну причину, яка є головною рушійною силою, що впливає на впровадження інформаційних технологій. Але можна виокремити три основні напрями формування факторів, що зумовлюють упровадження інформаційних технологій: потреби навчальних закладів, потреби користувачів і наявність технічних засобів.

До додаткових причин упровадження інформаційних технологій у ВНЗ можна зарахувати:

- збільшення кількості випускників, що спричиняє зменшення кількості працівників, які згодні зайняти нижчі сходишки службової ієрархічної організаційної структури управління;
- підвищення рівня підготовки спеціалістів у галузях застосування інформаційних технологій.

Для функціонування ефективної системи управління та розвитку персоналу у ВНЗ пропонується створити систему Електронного офісу «АСУ-ВНЗ»: організація роботи груп користувачів над спільним вирішенням складних завдань у комп'ютерних мережах за допомогою засобів обчислювальної техніки.

Основними цілями створення та впровадження цієї системи автоматизації документообігу у ВНЗ є такі:

- забезпечення підвищення оперативності та якості роботи над документами, впорядкування документообігу, забезпечення контролю його виконання;
- створення умов для переходу від паперового документообігу до електронної безпаперової технології;
- створення необхідних умов для підвищення частки інтелектуальної праці зі змістового опрацювання документів і зниження витрат праці на рутинні операції;
- забезпечення автоматизованого контролю проходження документів у підрозділах навчального закладу з моменту їх одержання чи створення до завершення виконання, своєчасне інформування співробітників і керівництва про документи, які надійшли або створюються, запобігання втраті документів;
- скорочення термінів проходження і виконання документів;
- забезпечення централізованого зберігання документів, підготовлених в електронній формі.

Упровадження системи автоматизації документообігу у ВНЗ створює основу для єдиного порядку індивідуальної та спільної роботи з документами у підрозділах навчального закладу; об'єднання потоків електронних документів між усіма підрозділами; використання спільної системи індексації документів, спільних довідників-класифікаторів, єдиної форми реєстраційно-контрольної картки документів; забезпечення уніфікації управлінської документації та скорочення форм і видів однакових документів [1].

Основні проблеми, які виникають у ході впровадження системи інформаційного забезпечення ВНЗ – це нестача потрібних недорогих, але функціональних систем і відсутність відділів інформаційних технологій, із якими необхідно взаємодіяти.

Основні функції електронного документа, який є основним продуктом у цій системі управління, полягають у забезпеченні ефективного управління за рахунок автоматичного контролю за виконанням, прозорістю діяль-

ності на всіх рівнях управління; в ефективному доступі всіх співробітників до інформації і знань; підтримці комунікацій усередині підприємства за рахунок засобів розвинутої маршрутизації електронного документа [4].

Основними цілями запровадження системи електронного інформаційного забезпечення у ВНЗ є підвищення ефективності управлінської діяльності; прискорення руху документів; зменшення трудомісткості опрацювання документів.

Система електронного документообігу в інформаційному забезпеченні управління персоналом повинна відповідати таким вимогам: підвищення якості підготовки документів, посилення виконавчої дисципліни, прискорення обміну інформацією між підрозділами та установами, спрощення процедури прийняття рішень, скорочення кількості помилок, прискорення і спрощення інформаційних процесів, підвищення гнучкості й керованості процесів передачі інформації.

Упровадження такої інформаційно-управлінської системи може викликати ряд проблем, зокрема такі:

- консерватизм персоналу, недостатня освіченість у галузі інформаційних технологій, небажання навчатись і підвищувати кваліфікацію, побоювання прозорості власної діяльності для керівництва, що виникає внаслідок запровадження системи електронного документообігу;

- відставання нормативно-методичного забезпечення роботи з електронними документами від інформаційно-технологічного забезпечення;

- різноманітність програмних засобів, які використовуються для автоматизації документообігу;

- паралельне існування традиційних «паперових» систем документообігу і систем електронного документообігу.

Отже, після впровадження у ВНЗ системи електронного документообігу як складової системи управління персоналом утвориться великий архів електронної документації, який буде використовуватись для ефективного управління. Тому можна виокремити дві важливі тенденції в розвитку системи управління

персоналом: відбувається активний і остаточний перехід від паперового документування до його електронного виду; починається процес активного створення електронного архіву як інструменту прискорення роботи з управлінською та іншою документацією.

Найважливіша відмінність автоматизованої системи документаційного забезпечення управління персоналом ВНЗ від інших типів автоматизованих систем у діловодстві полягає в тому, що ця система започаткувала інтенсивний перехід від локальної автоматизації окремих діловодних операцій до автоматизації всього комплексу операцій з опрацювання управлінських документів: реєстрації документів, довідкової, контрольної та пошукової роботи, збереження відповідної інформації у процесі створення документів [3].

Отже, можна практично створити концепції автоматизованого інформаційного забезпечення, внаслідок цього якісно зміниться технологія роботи працівників апарату управління. Ця система призначена не тільки для періодичного автоматизованого створення інформаційно складних документів, а й для постійної роботи з інформацією, що зберігається у пам'яті системи.

Структурна система «АСУ-ВНЗ» загалом складається з кількох самостійних технологічних блоків: блоку опрацювання, який входить в систему інформації та управління інформаційними ресурсами, блоку автоматизованої підготовки документів, блоку правового та інформаційного забезпечення управлінських рішень, які приймаються.

Отже, документаційне забезпечення управління персоналом ВНЗ, що відіграє важливу роль у виконанні апаратом управління своїх функцій, організовується на основі традиційних і автоматизованих систем опрацювання інформації. А щоб удосконалити документаційне забезпечення управління, необхідно впровадити перспективну автоматизовану систему документаційного забезпечення управління персоналом, що базується на використанні обчислювальної техніки, яка дозволяє перейти до нової інформаційної технології з виконання завдань управління персоналом у вищих навчальних закладах країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Матвієнко О. Основи організації електронного документообігу : навч. посіб. / Матвієнко О., Цивін М. – Київ : ЦУЛ, 2008. – 112 с.
Matvienko O. Osnovi organizatsiyi elektronnoho dokumentoobigu : navch. posib. / Matvienko O., Tsivin M. – Kyiv : TsUL, 2008. – 112 s.
2. Чепуренко Я. О. Лабораторія «Інформаційно-аналітичне забезпечення управління вищим навчальним закладом» [Електронний ресурс] / Чепуренко Я. О. – Режим доступу: <http://www.iueo.npu.edu.ua/tsentr-naukovykh-doslidzhen/276-laboratoriiainformatsiyno-analitychne-zabezpechennya-upravlinnya-vyshchym-navchalnym-zakladom>. – Назва з екрана.
Chepurenko Ya. O. Laboratoriya «Informatsiyno-analitichne zabezpechennya upravlinnya vischim navchalnim zakladom» [Elektronniy resurs] / Chepurenko Ya. O. – Rezhim dostupu: <http://www.iueo.npu.edu.ua/tsentr-naukovykh-doslidzhen/276-laboratoriiainformatsiyno-analitychne-zabezpechennya-upravlinnya-vyshchym-navchalnym-zakladom>. – Nazva z ekrana.
3. Шелестова А. М. Діяльність та документаційне забезпечення вищого навчального закладу в умовах інформаційного суспільства [Електронний ресурс] / Шелестова А. М. // Деятельность и документационное обеспечение высшего учебного заведения в условиях информационного общества. – Режим доступу: <http://eadnurt.diit.edu.ua:82/jspui/handle/123456789/1816>. – Назва з екрана.
Shelestova A. M. Diyalnist ta dokumentatsiynе zabezpechennya vischogo navchalnogo zakladu v umovah informatsiynogo suspilstva [Elektronniy resurs] / Shelestova A. M. // Deyatelnost i dokumentatsionnoe obespechenie vyisshego uchebnogo zavedeniya v usloviyah informatsionnogo obschestva. – Rezhim dostupu: <http://eadnurt.diit.edu.ua:82/jspui/handle/123456789/1816>. – Nazva z ekrana.
4. Якимюк Ю. Особливості формування комунікаційної системи документаційного забезпечення управління вищим навчальним закладом [Електронний ресурс] / Якимюк Ю. – Режим доступу: <http://www.social-science.com.ua/article/702>. – Назва з екрана.
Yakimyuk Yu. Osoblivosti formuvannya komunikatsiynoyi sistemi dokumentatsiynogo zabezpechennya upravlinnya vischim navchalnim zakladom [Elektronniy resurs] / Yakimyuk Yu. – Rezhim dostupu: <http://www.social-science.com.ua/article/702>. – Nazva z ekrana.
5. Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – Київ, 2012. – Вип. 71. – 155 с.
Novi tehnologiyi navchannya : nauk.-metod. zb. / Institut innovatsiynih tehnologiy i zmistu osviti MON Ukrayini. – Kyiv, 2012. – Vip. 71. – 155 s.

В. Д. Лукьянец (Полтавский нефтяной геологоразведывательный техникум ПолтНТУ); **Е. Н. Зотова** (Полтавский нефтяной геологоразведывательный техникум ПолтНТУ, Высшее учебное заведение Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»). **Внедрение информационных систем управления персоналом высших учебных заведений Украины.**

Аннотация. В статье обоснована актуальность внедрения информационных систем в управлении персоналом высших учебных заведений Украины. Определены цели и функции внедрения информационных систем в управлении персоналом.

Ключевые слова: информационные системы управления, информационно-аналитическое обеспечение, персонал, высшее учебное заведение, персонал высшего учебного заведения.

V. Lukyanets (Poltava oil exploration Poltava National Technical University); **E. Zotova** (Poltava oil exploration college Poltava National Technical University, Poltava University of Economics and Trade). **Implementation of management information systems personnel educational institutions of Ukraine.**

Summary. In the article the urgency of implementing information systems in personnel management of higher educational institutions of Ukraine. The purposes and functions of the implementation of information systems in personnel management.

Keywords: information management, information and analytical support staff, higher education institution, the staff of higher education.